

Szemelvények a sportrendezvények biztonságának aktuális kérdéseiről

Extracts on current issues of security at sports events

Tóth Nikolett Ágnes

Dr. PhD, egyetemi docens, kollégiumvezető, rendőr ezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem
toth.nikolett@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A szerző arra vállalkozott, hogy bemutassa, melyek azok a sajátos tényezők, amelyek alapján megállapítható, hogy a labdarúgó rendezvények a világon kevésbé biztonságosak, mint hazánkban.

Módszertan: Jogszabályok, belső szabályzatok, levéltári anyagok és sportjogi, sportrendészeti kiadványok, szakmai anyagok feldolgozásával készült az írás.

Megállapítások: 2001. szeptember 11-ig a jog humanizálódásának egy töretlen folyamata zajlott, majd kezdetét vette a dehumanizálódás, amely sajnos a sportrendezvények biztonságára is nagy hatást gyakorolt.

Érték: A tanulmány olyan jogeseteket gyűjt egy csokorba, amelyek részletes elemzése elengedhetetlen a sportrendészet fejlődéséhez, amely kiegészül sportjogi vonatkozásokkal és az előzmények feltárásával.

Kulcsszavak: sportrendezvény, sportrendészet, footballhuliganizmus, Taylor-jelentés

Abstract

Aim: The author undertook to present the specific factors on the basis of which it can be concluded that football events in the world are less safe than in Hungary.

Methodology: The paper is based on legislation, internal regulations, archival material and publications on sports law, sports law and professional material.

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás: 2023. 02. 07. Átdolgozás: 2023. 03. 08.
Elfogadás: 2023. 03. 13.

Findings: Until 11 September 2001, there was an uninterrupted process of humanization of the law, and then the dehumanization began, which unfortunately also had a major impact on the security of sporting events.

Value: The study collects legal cases in a bouquet, the detailed analysis of which is essential for the development of sports policing, which is complemented by sports law aspects and the exploration of history.

Keywords: sport event, sports policing, football hooliganism, Taylor report

Bevezetés

A sport világához mindig is ezer szállal kötődtem, igaz, én csak a sporttörvény szerinti szabadidős sportoló vagyok. A sportjoggal több mint egy évtizede foglalkozom, azóta kutatom ezt a területet.

A PhD-dolgozatom (Tóth, 2014) a sportjog sajátos szakjogági jellegéről szólt, feldolgoztam benne számos magánjogi és közjogi vonatkozást is. Az évek során a figyelmem egyre inkább a sportjog közjogi vonatkozásai felé fordult (Tóth, 2019), amely csoportba sorolható a sportrendészet is, hiszen az a sportigazgatásnak egy sajátos része, és a rendészettudományt támogató tudományok rendszerében szintén elhelyezhető. Ez a szűkebben értelmezhető terület egyben szakrendészetként is egyértelműen definiálható (Tóth, 2015). A sportrendészet a rendészeti igazgatás egyfajta határterületeként is értelmezhető, így a rendészet peremterületeinek vizsgálata elengedhetetlenül fontos a téma kutatása során, ugyanis a sportrendezvények biztosításakor a magánbiztonság szereplői is a biztonságot szolgáltatják egy-egy sportesemény alkalmával.

A sportigazgatás a közigazgatási jog különös részét képező sajátos jogalkotási és jogalkalmazási szakterület, a sporttal kapcsolatos feladatokat az állam a sportigazgatáson keresztül valósítja meg, ezért egyfajta szakpolitikának is tekinthetjük (Tóth, 2016).

A rendészet, amikor helyreállítja a megtámadott közbiztonságot, veszélyhelyzeteket kezel és old meg. A rendészet speciális jogi válasz a jogsértésekre, így a sportrendészet is, amely adott esetben akár legitim fizikai erőszak alkalmazásával is – nyilván, amikor ez elengedhetetlenül szükséges – kezeli a jog, a jogszabályok megsértését.

A sportrendészet területén a közrend-magánrend, a magánbiztonság-közbiztonság szorosan egymásra épül, a jogszabályok is kötelezővé teszik az együttműködést, hiszen valójában jellemzően a rendőrségtől függetlenül működő infrastruktúrában szükséges a közbiztonságot szavatolni. Az állam elsődleges

feladata a sportrendezvényeken, illetve az azokhoz köthető helyszíneken is a közbiztonság fenntartása, illetve helyreállítása. A sportszervezetek szervezőként kötelesek megtenni vagy az illetékes hatóságnál kezdeményezni minden olyan intézkedést, amely a sportrendezvényen részt vevők személyi és vagyónbiztonságának megóvása, valamint a jogsértések megelőzése érdekében szükséges.

Tehát a sportrendészet irányítása a sportigazgatáshoz hasonlóan egyértelműen az állami szervekhez kötődik. A biztonságos lebonyolítás pedig csakis velük együttműködve biztosítható.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a rend minden társadalom számára alapvető érték, a sportrendezvények biztonságos lebonyolítása bizonyosan kiemelt feladat lesz, amíg világ a világ hazánkban és a nagyvilágban is. A százszázalékos biztonság garantálása azonban sajnos nem képzelhető el, a sportrendezvények biztosítása során a közreműködőknek mégis törekedniük kell ennek megvalósítására.

Azt vallom, hogy a tudományos eredmények és a gyakorlati tapasztalatok együttes alkalmazása nélkül nem lehetséges az előrelépés, az új kihívásokra adandó válaszok kialakítása. Örökzöld gondolat, hogy elmélet nem létezhet gyakorlat nélkül és a gyakorlat sem az elmélet nélkül.

A témáról írt kismonográfiám tananyagként szolgál a Nemzeti Közszoigálati Egyetem Rendészettudományi Kar alapképzésében, a Rendészettudományi Doktori Iskolában, valamint a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetemen. A nagymonográfiám pedig – amelyet a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem ad ki – *A sportrendészet elméleti alapjai* címet viseli.

A sportrendészet megjelenik a továbbképzések rendszerében is, a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, valamint a Nemzeti Közszoigálati Egyetem közös gondozásában három éve indult el a Rendezvényszervezés-Sportbiztonság szakirányú továbbképzési szak, ezen és az alap-, valamint mesterképzésben tartok előadásokat a témában.

A 2020-as labdarúgó Európa-bajnoksághoz kapcsolódóan az UEFA Szervező Bizottságának, valamint a Belügyi Munkacsoportnak is tagja voltam. Részt vehettem a Minősítő Bizottság értekezletein is, ahol a mérkőzések minősítésével kapcsolatban számos gyakorlati tapasztalatot szereztem. A spotter kollégákkal közösen kísértem a magyar szurkolókat a Magyarország–Franciaország mérkőzésre, a Hősök teréről a Puskás Arénáig. A szurkolói zóna bejárásán is részt vettem, megtekinthettem egy mérkőzést a VIP-ből, és ugyanígy tettem a Puskás Arénában is, ahol tűzszerészeti átvizsgálás is történt. Már egy évtizeddel ezelőtt felmerült bennem, hogy a VIP szektorokban is elengedhetetlen lenne a személy- és csomagátvizsgálás, amely a legutóbbi EB-n végre már megvalósult hazánkban. Rendszeresen megfordulok a stadionok vezetési pontjain,

legutóbb a Ferencváros–Monaco Európa Liga mérkőzésen volt alkalmam betekintést nyerni a biztosítás vezetési folyamatába.

Sportjogi vonatkozások

Nemrégiben látott napvilágot az *Az olimpiai sportágak versenysport-stratégiája 2022–2032* (URL1), amely 2032-ig a siker és eredményesség fenntartása érdekében határoz meg fontos fókuszterületeket, stratégiai célokat.

A magyar sportjog értékes tulajdonságának nevezi a dokumentum, hogy rendelkezünk egy komplex, a teljes sportágazatra kiterjedő, egységes jogszabálygyűjteménnyel, a sportról szóló 2004. évi I. számú törvénnyel (továbbiakban: sporttörvény). Az említett stratégia az én kutatási területemről is említést tesz, ugyanis szerepel benne, hogy a sporttörvény egy külön fejezetben szabályozza a sportrendezvények lebonyolításával és biztonságával kapcsolatos kérdéseket.

A sporttörvény felhatalmazást ad ágazati rendeletek megalkotására is, amelyek a fő szabályokat megfelelő logika mentén egészítik ki.

A sportjog léte 1996 óta tény, az első sporttörvény sportigazgatási, szervezeti törvény volt, a sportigazgatásban részt vevő szervezetek hatáskörein keresztül próbálta meghatározni a sportigazgatás tartalmát.

A sportrendészet kutatási téma szempontjából az áttörést a 2000-ben hatályba lépett módosítás hozta el, ugyanis ekkor megtörtént a sportrendezvények lebonyolításának a szabályozása. A 2000-es törvényhez végrehajtási rendeletek sora járult, így a sportrendezvények biztonságáról szóló 54/2004. számú kormányrendelet is.

A sporttörvény említést tesz arról, hogy a szövetség sportágában közreműködik a nézőtéri erőszak megelőzésében és felszámolásában, a sportrendezvények biztonságának fenntartásában, amelynek során az e törvényben, a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendeletben, valamint a nézőtéri erőszakkal összefüggő nemzetközi egyezményekben meghatározottakkal összhangban jár el.

Arról is rendelkezik továbbá, hogy biztonsági szabályzatban kell rögzíteni különösen a szövetség tagságát alkotó sportszervezetek sportrendezvényeinek biztonságával összefüggő feladatokat. A sport önszabályozásának és az állami szabályozásnak az egysége kiemelten jelenik meg a sportrendezvények biztosítása során (Tóth, 2021).

Magyarországon azért is kiemeltebb jelentőségű ez a terület, mert az infrastrukturális háttér viszonylag friss, több új stadion és sportlétesítmény épült, ami – azt gondolom – egyértelmű záloga a biztonságos lebonyolításnak. Egyre több teltházas mérkőzésen játszanak a csapatok, így még komolyabb rendszeti kérdéssé is vált a biztonság szavatolása.

A jogszabályok alapján az alábbi szervezetek együttműködése elengedhetetlen a sportrendezvények szervezésével összefüggésben: rendőrség, katasztrófavédelem, ORFK Minősítő Bizottság, egészségügyi szolgáltató, stadion tulajdonosa és üzemeltetője, szervező, rendező szerv.

A sportrendezvényt sokáig nem definiálta a sporttörvény, csak a sportrendezvény helyszínét, azt a nyilvános helyet vagy a közterület meghatározott részét, ahol a sportrendezvényt megtartják és ahol néző tartózkodhat.

A jelenleg hatályos sporttörvény már meghatározza az értelmező rendelkezések sorában a sportrendezvény fogalmát: sportszervezet vagy sportszövetség által versenyrendszerben, vagy azon kívül, sporttevékenység végzése céljából tartott verseny, mérkőzés. A sportesemény sportrendezvénynek minősül.

A továbbiakban a sportrendészet témában folytatott kutatásaim eredményeiből szeretnék bemutatni néhányat.

Először is azt kellett megvizsgálni, hogy leginkább milyen sportrendezvényeken, mely sportágak esetében szükséges rendészeti eszközökkel fellépni a közrend, közbiztonság szavatolása érdekében. A látványcsapatsportágak biztonsági kérdéseit vizsgálva arra jutottam, hogy a jogellenes cselekményeket a szurkolók jelentős többsége a labdarúgó-mérkőzéseken követi el. A nemzetközi és a hazai nyilvántartásokat, adatbázisokat, információkat elemezve megállapítható, hogy a labdarúgás vált a csapatsportágak közül azon sportággá, amely esetében fokozatosan jellemzővé vált a szurkolói rendbontás, ezért a hat látványcsapatsportág közül a labdarúgást helyeztem kutatásaim fókuszába. Egyetlen más sportág sem képes egy-egy jelentősebb eseménye kapcsán rendszeresen vagy időszakonként visszatérően ennyire nagy tömeget megmozgatni, hiszen egy rangosabb mérkőzés nemritkán több tízezer ember érdeklődésére is számot tarthat, amely már önmagában is fokozott biztonsági kockázattal jár a szervezők számára. Egyetlen más sportágnál sem jelenik meg ennyire élesen a szurkolótáborok közötti ellentét, amit erősít a stadionon belüli szeparáció, amely során az azonos csapat szurkolóit egy szektorba helyezik el, ami erősíti bennük az összetartozást, erősebbnek érzik magukat, ugyanakkor meglehetősen közel is vannak az ellenfél szurkolóihoz, akikkel viszonylag kis területen vannak összezárva.

A stadionokat sokan misztikus helynek tekintik, a görögök a győzelmeiket isteneiknek ajánlották fel. Általában ezen a misztikus helyen következnek be a mérkőzés előtt, alatt és után az úgynevezett rendellenes cselekmények, amelyek kiváltó oka az indulatok elszabadulása, az indulatok elszabadulásának az indítéka pedig maga a mérkőzés, az összecsapás, a küzdelem (Tóth, 2018).

Nem melleleg a labdarúgás az életünk részévé vált, a sport, a játék, a szenvedély jellemzi a szurkolást, és a remény, hogy nyer a csapatunk. Komoly kockázatokkal jár egy sportrendezvény szervezése, önmagában már az is feszültséget

generál, hogy győztesként és veszteseként is kerülnek ki csapatok a mérkőzések végén. A tömegnek pedig sokféle reakciója lehet. Éppen ezért elmondhatjuk azt, hogy tulajdonképpen, aki a sportrendezvény helyszínére, egy stadionba belép, tudomásul veszi, hogy nem feltétlenül egy békés, nyugodt környezetben fog az adott szektorban szurkolni, és esetleg atrocitások érhetik.

A stadionok különleges akusztikával is rendelkeznek, amely a különböző technikai eszközök (hangos zene, óriási kivetítők) segítségével szintén felerősíti a mérkőzés alatt kialakult különleges atmoszférát. Ha sok ember szűk térbe van bezúfolva, akkor akár a legkisebb atrocitás is végzetes lehet.

A rendezési feladatok jogszerű és szakszerű végrehajtása érdekében a szervező a rendezvényen köteles rendező szervet megbízni. A szervező és az általa megbízott rendező felelőssége egyetemleges. Egyre többen jelennek meg a sporteseményeken, a sport nemzetstratégiai ágazattá vált, egyre több komoly nemzetközi rendezvény megszervezése a feladat, így a sportrendészet egyre inkább előtérbe helyeződött.

A futballhuliganizmus gyökerei

Eltérő korokban eltérő biztonsági kihívásokról beszélhetünk, az adott kor sportrendészeti szakemberei mindig a legmegfelelőbb szabályozó normák megalkotásával igyekeznek szavatolni a rendet és a biztonságot.

Mivel a futballhuliganizmus tömeges méretekben először Angliában jelentkezett, így ott kezdődtek az első kutatások is a témában.

A labdarúgást a 20. század első felében a fair playt figyelembe vevő úri sportként tartották számon, és ennek megfelelően a középosztály volt a törzsközönsége, majd a század második felében a sportklubok és a szurkolók közötti ellenségeskedés a sportpályákon, főként a stadionokban egyre intenzívebben jelent meg és vált jellemzővé.

A második világháború óta több mint 60 stadionkatasztrófában, 1500-an veszítették életüket, amelyek közül az egyik letragikusabb a 1985. május 29-én, a brüsszeli Heysel Stadionban, a Bajnokcsapatok Európa Kupájának döntője, a Liverpool–Juventus mérkőzésen történt szörnyű tragédia volt. Ennek részletes bemutatása előtt azonban fontos felidézni az előzményeket, már csak azért is, mert a nyolcvanas évek közepén a legvisszataszítóbb napjait élte a futballhuliganizmus, és nem kis jelentősége volt annak, hogy a két csapat korábbi találkozóit milyen hangulatban teltek. Nos, az előző Juventus–Liverpool Szuperkupa döntőről csak annyit tudunk, hogy hógolyókkal dobálta egymást a két szurkoló tábor, de akkor még komolyabb összecsapás nem történt (URL2).

A Liverpool egy évvel korábbi római látogatása viszont nem telt ilyen eseménytelenül. Akkor a Róma szurkolói többször is rajtaütöttek a városban a helyieket folyamatosan provokáló angol drukkereken, összesen legalább 15 késeles történt, egy szurkolót kővel dobtak fejbe úgy, hogy komoly sérüléseket szenvedett, több tucat szurkolót tartóztattak le, és egy végzetes esemény is adódott: egy angol drukkert halálra gázoltak a stadion közelében.

Ilyen előzmények után nem volt meglepő, hogy az egyébként is Európa legrosszabb hírű, rettegett szurkolótáboraként a liverpooli Kop alaposan felhergelve érkezett Brüsszelbe, hogy bosszút álljon az elbukott Szuperkupa döntőért és a római összecsapásokért.

Albert Marchoul, Brüsszel akkori rendőrparancsnoka a mérkőzés reggelén bejelentette, hogy az olasz szurkolóktól nem tartanak, ők szabadon járhatnak-kelhetnek Brüsszelben, viszont az angolok minden lépését figyelni fogják. Nem meglepő, hiszen a Kop egy nagyobb csoportját szállító hajó úgy kötött ki Ostendében, hogy közben az angol szurkolók vidáman ütötték-verték egymást rajta ([URL2](#)).

A rendőrfőnök mindenkit megnyugtatóan, hogy a stadionban már nem kell összecsapástól tartani, hiszen kétméteres kerítések, külön biztonsági személyzet és fémdetektoros átvilágítás biztosítja a rendet. Erre azért kellett külön kitérni, mert az UEFA helyszínekijelölését mindkét klub részéről kritizálták.

A Heysel Stadiont Phil Neal liverpooli labdarugó „építési területnek” nevezte, a falak omladoztak, a lelátó betonja töredezett volt, és a játéktér állapota is jóindulattal közepesnek volt csak mondható.

Egy órával a meccs előtt az olaszok belgiumi nagykövetétől kezdve a belga király, I. Balduin olasz származású feleségéig hírességek egész sora volt kint a stadionban. Maga a király is elindult a meccsre, de már nem jutott be a Heyselbe.

A Juventust elkísérő 15 ezer szurkoló nem fért be a nekik kijelölt és fenntartott helyekre, sokan közülük átjutottak az oldalsó szektorokba, köztük a liverpooli B-középével közvetlenül szomszédos területre is. Itt természetesen nem a Juventus kemény magja foglalt helyet, hanem családjaikkal utazó, békés szurkolók. Közöttük tört ki a pánik, ami aztán a futballtörténelem egyik legsúlyosabb katasztrófájához vezetett.

A két csapatot több tízezer szurkoló kísérte el, akik repülőn, hajón, vonaton, gépkocsival érkeztek a belga fővárosba. Közülük sokan soha nem tértek vissza otthonaikba. Az ittas és felelőtlen brit szurkolók egy csoportja ugyanis a stadionon belül megtámadta az olaszokat. A pánikba esett tömeg a brit dühöngők elől hátraszorult, és kidöntött egy téglafalat, majd sokan közülük a mélybe zuhantak. A téglafal megmaradt része ezután rájuk omlott (Kocsis, 1986).

Némi dobálózás után a liverpooli tábor nekifeszült a két szektort egymástól elválasztó kerítésnek, amely gyorsan megadta magát, a részeg angolok pedig

a menekülő olasz szurkolók után vetették magukat. A pánikban néhányan leugrottak a lelátó tetejéről, de a legtöbben a szomszédos szektor felé indultak, amelyet kerítés zárt el előlük.

Ez a kerítés döntött életről és halálról a következő percekben: aki átjutott rajta, megmenekült, aki nem, azt agyontaposta a tömeg. A nyomást nemcsak az emberi testek nem bírták, hanem a tribün fala sem. A szektor szélét lezáró falrész megadta magát, a leomló betonarabok több, már a szektoron kívül menekülő szurkolót maguk alá temettek. Mire a báméskodó belga rohamrendőrök odaértek és elkezdték visszaterelni az angolokat a saját szektorukba, már késő volt: 38 ember halt meg, 400 sérültet, köztük néhány válságos állapotban levőt kellett kórházba szállítani. Sokukon szúrt és vágott sebek is voltak.

A tragédia után az UEFA lesújtott az Európát rettegésben tartó angol futballhuligánokra. Első körben határozatlan időre kizárták az angol csapatokat az európai kupaküzdelmekből, és jelezték, ha véglegesen meghatározzák a kitiltás időtartamát, a Liverpool azon kívül még plusz egy évet kap. Nem sokkal később kiderült, az angol klubokat öt, így a Liverpoolt hat évre távolították el Európából ([URL2](#)).

Brüsszelben egyébként tapasztalt, rutinos rendezők vettek részt a sportrendezvények biztosításában. A belga belügyminiszter mozgósította a csendőrséget, a rendőrséget, a tűzoltóságot és a mentőket is. Több mint háromezer rendőr biztosította a stadiont, és készültségben állt a város teljes rendvédelmi apparátusa, hét mentőautó és egy orvosi összekötő kocsis volt a stadionnál. A mérkőzésre kétszáz angol rendőr is érkezett, hogy ismereteikkel segítsék belga kollégáik munkáját.

Egy másik tragikus esemény az 1989. április 15-én, a Liverpool és a Nottingham Forest FA-kupa elődöntő alatt és azt megelőzően a sheffieldi Hillsborough Stadionban történt katasztrófa, ahol egymástól öt független faktor – úgymint a huliganizmus, a stadion kialakítása, a biztonsági személyzet, a közlekedés és a jegyelosztás – is jelentős szerepet játszott abban, hogy a halálos áldozatok száma közel száz volt. Az 1985-ös Heysel-katasztrófából okulva 1986 nyarán korszerűsítették a Hillsborough Stadiont, amelynek legfőbb eleme az volt, hogy áttörhetetlen acélkerítéseket terveztek és emeltek a lelátókra.

A közlekedést tekintve a liverpooli szurkolóknak mindössze egy vonatot biztosítottak, hogy a mérkőzésre utazzanak, ami különösen érdekes volt annak fényében, hogy az egy évvel azelőtti elődöntőre három ilyen szerelvényt is indítottak, főként úgy, hogy jóval kevesebb jegyet biztosítottak számukra, mint amennyien útnak indultak.

1600 álló helyre több mint 3000 ember zsúfolódott be, ami úgy történhetett, hogy a rendőrparancsnok saját döntése alapján, a szurkolói rendbontás

megelőzése érdekében a belépő kapukat kinyitották, mielőtt azokat betörték volna. A mérkőzés pedig a nyilvánvaló gondok ellenére is elkezdődött. A Liverpool kapusa, Bruce Grobbelaar már az első másodpercekben látta a problémát (URL3). Több szurkoló, akiket már a pályát a szektortól elválasztó kerítéshez nyomtak, gyakorlatilag az életéért könyörgött a tehetetlen játékosnak és mindössze négy perccel a kezdés után, a liverpooli Peter Beardsley lövése a Nottingham kapufáján csattant. Ez volt a tragédia kulcspillanata. A bent lévő szurkolók felugrottak és ordítani kezdtek, mert azt hitték, hogy a labda a kapufáról a gólvonal mögé vágódott. A jegy nélkül, a stadion környékén rekedt több ezer liverpooli drukker csak a hatalmas üvöltést hallotta. Ők is azt hitték, hogy gól született.

A kíváncsiság és az idegesség a kint maradt nézőket arra sarkallta, hogy megpróbáljanak bemenni a stadionba. A beretesztelt acélpántos külső kapuk nem bírták el a több száz ember nyomását és beszakadtak. A tömeg bejutott az akkorra már teljesen tele lévő szektorokba. A szurkolók szinte összenyomták egymást, mert a hátul állók előrébb akartak jutni, hogy lássák az eseményeket, miközben a kintről jövők is folyamatosan nyomták előre a tömeget.

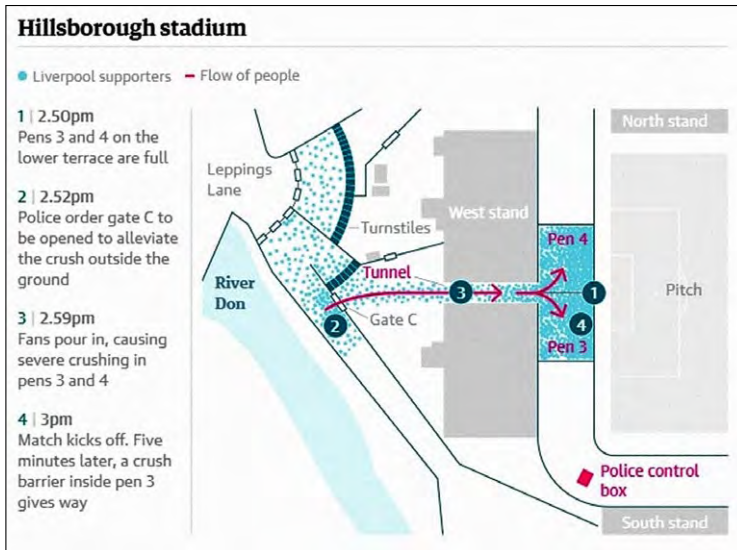
Többen ekkor már a kerítésen átmászva próbálták menteni az életüket, a rendőrség helyi erői pedig tévesen azt gondolták, hogy huligánok egy csoportja akar pályára lépni.

Az oldalvonal mellett álló Greenwood felügyelő azonban átlátta a helyzet súlyosságát, és a bíróhoz rohant.

Ray Lewis játékvezető pontosan 5 perc 30 másodperc játék után félbeszakította a találkozót, és 30 percre az öltözőkbe rendelte a csapatokat a folytatás reményében. Habár utat nyitottak a szurkolóknak a pályára és több helyen átszakadt a kerítés, ekkora a katasztrófa már régen bekövetkezett, a kapu mögött mindenfelé sebesültek, haldoklók és halottak hevertek. Aki tudott, az a magas védőrácson átmászva menekült be a pályára. Már rengeteg volt az áldozat, amikor végre megnyitották a védőrácsok szűk kapuit, hogy utat engedjenek a vaskorlátokhoz szorított embereknek. Ezrek menekültek a játéktérre, a többiek a szűk rácskapukon átnyomuló embertömeg alatt letek halálukat (URL3).

1. számú ábra

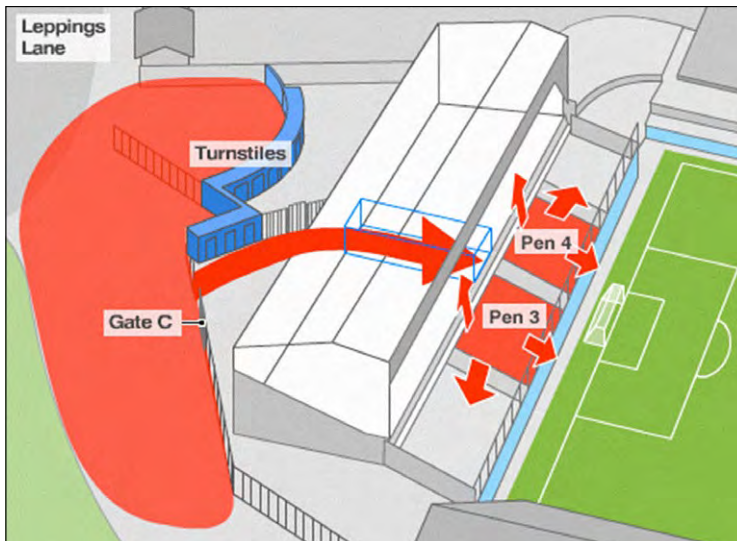
A Hillsborough Stadion nyugati oldalának alaprajza

Forrás. Guardian ([URL4.](#))

2. számú ábra

A liverpooli szurkolók bejutási útvonalára

Forrás. BBC ([URL5.](#))

A BBC rajzán jól követhető, hogyan is történt a katasztrófa: a kapuk előtt feltorlódott több ezer szurkolót egy szűk csatornán keresztül terelték a kapu mögötti, akkor már zsúfolásig megtelt állószeaktorokba. A halottak száma 96, a sebesülteké pedig 200 fölött volt.

A nyolcvanas években a folyamatos rendbontások megakadályozása érdekében az angliai futballpályákat kerítésekkel vették körül, és sok helyen állóhelyekkel teli szeaktorokat alakítottak ki. Margaret Thatcher kormányzása alatt közellenség lett a fociszurkolókból, ami nem is csoda, hiszen Thatcher gyűlölte a futballt. Egyszer így nyilatkozott a sportágról: „*Prolik sportja proliknak, proli stadionokban*”. A futballdrukkerek folyamatos démonizálásának egyik eredménye volt, hogy a pályákat súlyos acélkerítésekkel vették körül, amelyek Sheffieldben minden idők egyik legnagyobb szurkolói tragédiáját okozták ([URL6](#)).

A fentiek alapján elmondható és megállapítható, hogy a legjobb helyi szándéktól vagy egyedi kezdeményezéstől, korszerűsítéstől, szervezési lépéstől függetlenül megtörténtek a szörnyű tragédiák, ami rávilágította a figyelmet arra, hogy komplex, stratégiai megközelítésű, minden területre és részletre kiterjedő, generális megoldás szükséges a tragédiák elkerüléséhez, a biztonság biztosításához, annak szavatolásához. Ezt szolgálta, illetve alapozta meg az 1990-ben született Taylor-jelentés ([URL7](#)).

Peter Taylor főbíró egy bizottsággal együtt részletes elemzést készített az előbb említett katasztrófákról, és javaslatai – például kizárólag ülőhellyel ellátott, kerítés nélküli stadionok létrehozása – radikálisan megváltoztatták a modern brit (majd európai) labdarúgás képét.

Taylor már a hatvanas évek végétől vizsgálta a futballhuliganizmus társadalmi okait, hatásait. Taylor nemcsak a labdarúgó stadionokat vizsgálta, hanem számos más sportág létesítményeit is, de egyértelműen megállapította, hogy a labdarúgó stadionok biztonságának biztosítása a legfontosabb feladat, egyrészt azért, mert a futball a nemzet sportjának tekinthető, másrészt azért, mert ez mozgatja a legnagyobb tömegeket. A legfontosabb veszélyforrásnak a stadionok túlszűfoltságát tekintette, és megállapította, hogy a katasztrófák legfőbb kiváltó okai az elavult stadionok, a szegényes felszereltség, a huliganizmus, a túlzott alkoholfogyasztás és a gyenge szervezés, vezetés.

A Taylor-jelentést korábban nyolc olyan jelentés előzte meg, amelyek szintén sportrendezvényeken történt katasztrófákat követően születtek. Ezek közül kiemelendő a *Wheatley Report*, amelyet követően megalkották a *Green Guide* első kiadását 1973-ban, s ezután az angol parlament 1975-ben elfogadta a sportlétesítmények biztonságáról szóló törvényt (Tóth, 2018). Minden olyan kérdés, amelyet Taylor érintett, és amelyre megoldási javaslatokat tett,

korábban is részletes vizsgálat tárgya volt az elmúlt hatvan év vizsgálatai során. Külön foglalkozott az elkülönítéssel, ami az ellenérdekű szurkolótáborok elválasztását jelenti.

Taylor sürgette az ítélkezés felgyorsítását és a büntetési tételek emelését, új jogintézmények megalkotását, amellyel igyekezett a pályáktól távol tartani az elítélteket. A pálya védelme érdekében az úgynevezett tilos vonal segítségével határozta meg a védett területeket, amelynek átlépése automatikusan szigorú büntetéseket vont maga után. Napjainkban a képzeletbeli tilos vonalnak az átlépése, ami a nézőktől elzárt területre való belépést jelenti, bűncselekménynek minősül.

A klubkártya, vagy más néven szurkolói kártya fontosságára Taylor már 1989-ben felhívta a figyelmet.

A sportesemény rendezője (szervezője) a kiemelt biztonsági kockázatú sportrendezvényeknél beléptetőrendszert alkalmazhat, és klubkártya, bérlet, belépőjegy értékesítésekor, illetve a beléptetésnél összevetheti a néző személyazonosságát a beléptetőrendszer adataival.

Taylor arra jutott, hogy a tömeg viselkedését teljes biztonságot nyújtó módszerrel nem lehet kezelni. Ez az elképzelés éppen az innováció, a technikai, technológiai fejlődés, a modernizáció hatására megváltozott.

A szurkolói magatartás

Az eddig elmondottak alapján egyértelművé vált, hogy a sportrendezvények biztosításával összefüggő kérdések össz társadalmi, jogi, rendészeti és morális problémákat feszegetnek. A sportrendezvényeken tapasztalható verbális és fizikai erőszak, vagy közkeletű néven sporthuliganizmus jelensége összetett és bonyolult összefüggéseket rejt magában. Ennek a jelenségnek az alanyai a szurkolók.

De ki a szurkoló? Erre a kérdésre a választ a magyar sporttörvény alapján adnék választ, amely meghatározza a sportrendezvény résztvevőjének fogalmát: az a természetes személy, aki a sportrendezvény helyszínén, annak időtartama alatt, valamint a sportrendezvényt megelőzően vagy követően másfél órával tartózkodik. A néző (szurkoló) résztvevőnek minősül.

Én személy szerint csak a sportszerű buzdítás keretein belül maradó résztvevőket tekintem „igazi” szurkolónak. Itt fontosnak tartom megemlíteni azonban a Lebonizmus elméletét is, mely szerint a tömegben az egyének feloldódnak, kikerülnek a társadalmi ellenőrzés alól, úgy érzik a szurkolók, hogy anonimá válnak, a tömegben az egyének elveszítik önmagukat, ez a tömeg pszichológiája. Mivel azonos érzelem hevíti őket, a frappáns jelszavak rendkívül intenzíven hatnak rájuk, indulatokat gerjesztenek, eluralkodik rajtuk a szenvedély.

A szurkolói csoportok sok esetben kriminalizálódtak (hooligans, hooltras, ultras). Az ultrák a sportklubokat, de főként labdarúgó csapatokat támogató szurkolói csoportok egy jellegzetes stílussal rendelkező válfaja, kultúrájuk leglátványosabb része azokból és képekből és koreográfiákból, rigmusokból áll, amiket a meccs alatt a stadionokban mutatnak be.

Egy ultra szurkoló például így vélekedett: „*A futball jóval fontosabb annál, hogy csak a labdarúgókra bízunk...*”

Napjaink stadionkatasztrófái

Az utóbbi évtizedek legnagyobb katasztrófája rázta meg a nagyvilágot 2022-ben, ugyanis míg az elmúlt 25 évben összesen közel százan veszítették életüket labdarúgó-mérkőzéseken, addig 2022 októberében, csak egyetlen mérkőzés alakalmával 131 szurkoló veszítette életét egy indonéziai futballmeccs után kitört tömegverekedésben. Ehhez hasonló, világot megrengető esetek zajlottak az elmúlt félévben is.

Bár igaz az a tétel, hogy aki a sportrendezvény helyszínére, egy stadionba belép, beleegyezik abba, hogy nem feltétlenül egy békés, nyugodt környezetben fog adott szektorban szurkolni, de mindez nem jelenti és nem jelentheti azt, hogy ott életét, testi épségét veszélyeztető cselekmények történnek, történhetnek.

2001. szeptember 11-ig a jog humanizálódásának egy töretlen folyamata zajlott, a sajnálatos terrorcselekmény ugyanakkor elindította a dehumanizálódást, amely a sportrendezvények biztonságára is nagy hatást gyakorolt, hiszen a terroristák felismerték, hogy a nagy tömegek különösen a labdarúgó stadionok környékén fordulnak elő, így egy-egy mérkőzés szurkolói célponttá kezdtek válni.

2015 januárja óta a korábban biztonságosnak vélt Európában számos terrortámadás történt (Bécs, Madrid, London, Párizs, Brüsszel), az Iszlám Állam egyértelmű hadat üzent Európának, az európai városoknak, és kiemelt célponttá tették a tömegrendezvényeket és ezen belül a sporteseményeket, sportrendezvényeket is.

Ha csak a 2016-os labdarúgó EB-re gondolunk, Franciaországban abban az évben minden a terrorveszély körül forgott, nem véletlenül, hiszen a nyitónap reggelére megölték a város rendőrkapitányát és feleségét (Bács, 2017; 2020). Az EB ideje alatt összesen 135 terrorcselekményt sikerült még az előkészületi szakaszban hatástalanítani, meghiúsítani.

Folyamatosan azt tanítom és arról tartok előadást, hogy a korábban említett sajnálatos esetek, tragikus stadionkatasztrófák már nem ismétlődhetnek meg. Mindezt arra alapoztam, hogy a sportrendezvények biztonsági kérdéseit alapvetően pozitív irányba változtatták meg és egyre inkább biztonságosabbá tették

a bevezetett jogi, rendészeti, technikai és technológiai innovatív megoldások, vívmányok. De sajnos nem lett igazam, olyan halálesetekkel végződő stadion-katasztrófák történtek, amelyek azt gondolom, hogy újra alapjaiban változtatják majd meg a sportrendezvények biztosításának a rendszerét, hasonlóan, mint egykoron tette ezt a Taylor-jelentés.

Hogy miért fordulhatott elő számos sajnálatos eseménysorozat, mint ami az elmúlt században Angliában történt, okként talán a következők vehetők számba: az elmúlt 2-3 év a világ mentalitására, mentális állapotára óriási hatással volt. A COVID-járványügyi helyzet következtében kialakult bizonytalanság, a bezártság, az elszigeteltség érzése pszichológusok szerint komoly lelki traumát okozott, amit az elmúlt időszakban a háború következtében kialakult újabb bizonytalanság, társadalmi-gazdasági helyzet, körülmények, válsághelyzetek csak tovább fokoztak. Szeretnék néhány esetet bemutatni a közelmúlt történéseiből.

Liverpool–Real Madrid, Párizs, 2022

2022 tavaszán az UEFA Bajnokok Ligája párizsi döntője (Liverpool–Real Madrid) több mint fél óra késéssel kezdődött el, és komoly biztonsági problémák merültek fel a rendezvény előtt, alatt és azt követően. Nem volt megszervezve rendesen a közlekedés, ezért sok néző késve érkezett meg a stadionhoz, a beléptetésnél káosz alakult ki, sokaknak nem volt érvényes jegye, ennek ellenére bejutottak a stadionba, míg az érvényes jeggyel rendelkező békés szurkolók kint rekedtek. Az angol szurkolók beengedésére kijelölt kapukat lezárták, hogy megakadályozzák a hamis belépővel rendelkezők bejutását, több angol drukker pedig nem jutott be időben a helyére ([URL8](#)). Az UEFA független jelentése alapján megállapítást nyert, hogy az UEFA és a párizsi rendőrség, a helyi és állami hatóságok, valamint a stadiontulajdonos is felelősek voltak a kialakult káoszért. A Hillsborough katasztrófát is vizsgáló Phil Scraton irányította a munkacsoportot, öt szakértő vett benne részt és 50 szemtanút is meghallgattak. Csak a szurkolók nyugodt viselkedésének köszönhető, hogy nem vesztette az életét senki sem, azonban több ezer embert, sok gyereket is trauma ért – áll a jelentésben. Mindemellet elmondható, hogy ez a rendezvény igen komoly figyelmeztetésként szolgál a francia rendezők, hatóságok felé, hiszen Párizs a rendezője a 2023-as rögbi világbajnokságnak, valamint a 2024-es Olimpiai Játékoknak.

Nice–F. C. Köln, 2022, Nizza

Az UEFA-nak elég sok problémát okoznak a futballhuligánok, akik miatt sok ügyben folytatnak vizsgálatokat. Abban az ügyben is, hogy hogyan csaphattak

össze például 2022 szeptemberében a nizzai és kölni ultrák a nizzai stadionban. A mérkőzés egyórás késéssel kezdődött el, mert előbb a kölni drukkerek támadtak rá a francia szurkolókra, majd a franciák támadták meg a német szurkolókat. Az összetűzésben térelválasztó elemek, székek és pirotechnikai eszközök repültek egyik szektorból a másikba, a rendőrség egyébként percek alatt rendet tett a szektorokban. Itt 32-en sérültek meg, köztük két rendőr és egy rendező, négy szurkoló pedig kórházi kezelésre szorult. Az egyik maszkot viselő párizsi ultrák közé tartozó szurkoló súlyosan megsérült, amikor a stadion egyik karéjáról több mint öt métert zuhant. A két csapatkapitány, a kölni Jonas Hector és a nizzai Dante mikrofonnal a kezében próbálta jobb belátásra bírni saját drukkereit, és mindketten közölték, futballozni akarnak, és elítélik az erőszak minden formáját ([URL9](#)).

Maccabi–Hapoel, 2022, Tel-Aviv

Egy 2022. októberi, Maccabi Tel-Aviv–Hapoel Tel-Aviv izraeli bajnoki mérkőzésen, ahol egyébként a világon az egyik legmagasabb szintű biztonsági rendszabályok vannak érvényben a terrorfenyegetettség miatt, a szurkolóknak mégis több tucat pirotechnikai eszközt sikerült bevinniük a mérkőzésre, és ezek nagy részét a játéktérre is bedobálták, emiatt 25 perccel tovább tartott a mérkőzés.

Gimnasia y Esgrima–Boca Juniors, 2022, Buenos Aires

A világ minden pontján előfordulnak problémák, szintén a közelmúltban történt Argentínában, hogy egy szurkoló meghalt, amikor a rendőrség könnygázt és gumilövedéket vetett be egy mérkőzésen, amikor megtelt a stadion, de további nézők próbáltak meg bejutni a kapukon. A beavatkozás során olyan mértékű könnygáz került a levegőbe, hogy a játékvezető a 9. percben lefújta a mérkőzést, ekkor a pályára özönlöttek a szurkolók, akik a könnygáz elől menekültek. Az esemény sajátossága, hogy az arénában csak hazai szurkolók voltak, mivel Buenos Aires tartományban 2013 óta nem engedélyezik a vendégszurkolók jelenlétét.

Stadionon kívüli rendbontások

A problémák nemcsak a stadionon belülre korlátozódnak, hiszen szintén nem is olyan régen 2022 augusztusában fordult elő, hogy Brüsszel egyik kultikus éttermét szétverték az egyik mérkőzés előtt a svájci ultrák, aki az Anderlecht-Young Boys, Konferencia Liga mérkőzésre érkeztek. Egy műemléknek nyilvánított

étteremben, a Falstaffban asztalokat, székeket dobáltak be az ablakokon keresztül, a rendőrség 23 svájci ultrát állított elő, akiknél bokszereket és maszkokat találtak. A letartóztatott személyek 12 órát töltöttek előzetes letartóztatásban, majd a belga rendőrség kitoloncolta őket ([URL10](#)).

Az indonéziai katasztrófa és következményei

Ahogy már említettem, az utóbbi évtizedek legnagyobb katasztrófája rázta meg a nagyvilágot 2022 októberében, amikor 131 szurkoló veszítette életét egy indonéziai futballmeccs után kitört tömegverekedésben. Két ősrivális csapat játszott egymás ellen, s a malangai Arema FC kikapott a szurabajai Perszeabajától, amire 23 éve nem volt példa. A szurkolótáborok tagjai a mérkőzés lefújása után azonnal a pályára özönlöttek és egymásnak estek. A rendőrség könnygázzal próbálta oszlatni a tömeget, ami után pánik tört ki. A könnygáz olyan sűrű volt, hogy többen megfulladtak, az emberek pánikba estek és halálra taposták egymást. Egyes kijáratok zárva voltak, ez is hozzájárult a tragédiához.

Jean-Louis Loubet del Bayle francia szociológus rendőrségi szociológiával is foglalkozott. Azt vallotta a tömeg pszichológiájával kapcsolatban, hogy amikor tömegzavargás érzékelhető, nem szabad bekeríteni a tömeget, hanem engedni kell őket kijutni, nem szabad a reményvesztettség érzését felkelteni bennünk.

A feldühödött szurkolók megtámadták a rendőröket is, autókat borítottak fel, az áldozatok között két rendőr is volt. A zavargások áterjedtek a stadiont övező utcákra is, rendőrautókat is felgyújtottak. A stadionból menekülő tömeg összezsúfolódott a szűk kijáratnál, ahol sokan elájultak, mások a kerítéseken átmászva próbáltak kijutni a stadionból. Az indonéz labdarúgó szövetség vizsgálatot indított, mert a hatóságok szerint a nézők létszáma 4000 fővel haladta meg a stadion befogadóképességét, 42 ezer jegyet adtak el a szervezők a 38 ezer férőhelyes stadionba.

Az elnök elrendelte, hogy az indonéz élvonalbeli bajnokság minden mérkőzését le kellett állítani a vizsgálat lezárásáig. Az a döntés született, hogy lebontják a stadiont, ahol a tragédia történt és újjáépítik a FIFA biztonsági szabályai alapján. Egyértelművé vált, hogy az országnak komolyan át kell alakítania a sportrendezvények rendszerét, már csak azért is, mert 2023-ban Indonézia lesz a házigazdája a FIFA U20-as világbajnokságnak.

A FIFA stadionbiztonsági rendszabályai értelmében a játékosok, vezetők, közönség védelme érdekében fontos lehet kiemelni, hogy a rendezők és a rendőrök a stadion helyszínén belül nem használhatnak lőfegyvert, könnygázt ([URL11](#)).

A katari labdarúgó-világbajnokság

A 2022-es labdarúgó-világbajnokság rendezvénybiztosítási tapasztalatait egy külön tanulmányban szeretném számba venni, azonban néhány fontosabb gondolatot mindenképpen összegzek.

A katari labdarúgó-világbajnokság rendezvénybiztosítási elvei kapcsán ki kell emelni, hogy rendkívül fontos volt a szervezők számára a terrorizmus elleni küzdelem, valamint az egészségügyi rendszabályok betartatása. A rendezvény-sorozat biztonságának szavatolása érdekében a szervezők hatalmas technológiai fejlesztő munkát végeztek, aminek keretében például egy olyan felügyeleti platformot alakítottak ki, amely a régió összes kamerafelvételét összefogta, elemezte. Ezen eszközök éjjellátó funkcióval is fel voltak szerelve és napelemek biztosították az energiaellátásukat. A legmodernebb arcfelismerő rendszert telepítették. Az oroszországi világbajnokság során 25 millió kisebb-nagyon kibertámadás érte a hálózatokat, ebből okulva – nemzetközi együttműködés keretében – komoly figyelmet fordítottak a kibervédelmi megoldások kialakítására is Katarban. A rendezvény nyolc stadionjában több mint 15 ezer kamerát szereltek fel. Egy egységes digitális parancsnoki központot is létrehoztak, és távolról volt vezérelhető a stadionok összes elektronikus berendezése. Egészségügyi biztosítás részeként csak érvényes negatív PCR-teszttel, vagy antigén gyorseszti igazolással utazhattak be a szurkolók.

A biztonsági rendszabályoknak a megelőzés is nagyon fontos része volt, ezért 1308 kitiltott angol és walesi szurkoló nem utazhatott a katari világbajnokságra, bevonták az útlevelüket és nem hagyhatták el az országot egy hónapig egy kormányzati intézkedés alapján. A 2018-as vb idején is hoztak ilyen szabályokat ([URL11](#)).

A pirotechnikai eszközök használata az egyik legkomolyabb problémát okozza Európa és a világ összes stadionjában, még a szigorú beléptetési rendszerek ellenére is. Az angol élvonalbeli klubok egyhangúlag megállapodtak az elmúlt hónapokban, hogy minimum egy évre kitiltják azt, aki pirotechnikai eszközöket használ, vagy engedély nélkül pályára lép.

A világbajnokság alatt a FIFA fegyelmi eljárást indított a szerb labdarúgó-szövetség ellen, miután csapata Koszovót is magában foglaló, „nagy Szerbiát” ábrázoló vitatott zászlót tűzött ki az öltözőjében. *„Az ilyen sovinizmusnak, rasszista megnyilvánulásoknak nincs helye egy sportrendezvényen, és még kevésbé azokon a létesítményeken belül, ahol a világ futballjának legnagyobb eseménye zajlik, ezért az FFK a FIFA többi tagjával egyenrangú tagjaként követeli ettől az intézménytől, hogy tegyen szankcionáló intézkedéseket a népek közötti gyűlöletet szító és az emberi értékekkel ellentétes cselekedetek ellen”* ([URL12](#)).

A nemzeti büszkeség szempontjából is kiemelkedő jelentősége van a labdarúgásnak, egy-egy győzelemnek, ezt jelzi, hogy a szaúdi uralkodó, Szalman bin Abdulaziz al-Szaud, Argentína legyőzését követően az egyik napot hivatalos munkaszüneti nappá nyilvánította. A döntés értelmében az állami alkalmazotknak és a magánszektorban dolgozóknak nem kellett munkába menniük, illetve az oktatási intézményekben sem volt tanítás ([URL13](#)).

Franciaországban pedig, sajnálatos módon huligán cselekmények zajlottak a Marokkó elleni világbajnoki elődöntőt követően, miután a francia nemzeti együttes legyőzte Marokkó válogatottját. Bár az ország számos nagyvárosában megerősítették a rendvédelmi szervek jelenlétét a mérkőzés idejére, Montpellier-ben mégis marokkói drukkerok támadtak a francia szurkolókra, s később pedig a rohamrendőrökkel is összecsaptak. Mintegy kétezer-ötszáz rohamrendőrt vezényeltek a mérkőzés előtt a párizsi Champs-Élyséesre, hogy megelőzzék a rendbontást, és Franciaország számos nagyvárosában megerősített jelenléttel járőröztek a rendfenntartó erők. A marokkói drukkerok zavargását azonban nem sikerült elkerülni ([URL14](#)).

A labdarúgás népszerűségét jelzik a világbajnoki döntő utáni esetek is. Semmiképpen sem a terveknek megfelelően alakult a világbajnok argentin labdarúgó-válogatott ünneplése Buenos Airesben, a játékosokat végül a haditengerészet helikoptereivel vitték át a városon. A szervezőket is meglepte, hogy mekkora volt az érdeklődés a világbajnoki címet szerzett csapat iránt, a Buenos Aires utcáira kivonuló négymillió rajongót egyszerűen nem lehetett kezelni.

Az aranyérmes játékosokat szállító nyitott busz ugyan elindult, de esély sem volt arra, hogy eljusson a belvárosba, így a várost átszelő autópályát választotta útvonalul. De ez sem volt eléggé biztonságos, a jármű lépésben tudott csak haladni, és amikor egy aluljárónál haladtak el, több szurkoló is megpróbálkozott azzal, hogy a hídról beugorjon a futballisták közé. A busz négy és fél óra alatt csupán 14 kilométert tudott megtenni, ezért megváltoztatta az útvonalát, majd a főváros délnyugati részébe, Villa Luganóba hajtott, ahol a haditengerészet helikoptereire szálltak fel a futballisták, így tudták folytatni az ünneplést ([URL15](#)).

Tottenham Hotspur–Arsenal, 2023, London

Azonban sajnálatos módon a negatív események a világbajnokságot követően is folytatódtak. Európában várhatóan örökre kitiltják a Tottenham Hotspur stadionjából azt a szurkolót, aki 2023 januárjában a mérkőzésen megtámadta Aaron Ramsdale-t, az észak-londoni rivális Arsenal kapusát. A 24 esztendőes Ramsdale az éllovas egyik legjobbja volt a 2–0-ra megnyert derbin, majd a mérkőzés végén összeszólalkozott az alapvonal közelében Richarlisonnal, a hazaiak

brazil támadójával, eközben pedig a kapu mögött álló drukker felugrott a reklámtáblára és hátra rúgta őt. Mind a Premier League, mind a Tottenham Hotspur hivatalos csatornáin jelezte: ez a magatartás teljességgel elfogadhatatlan, az erőszaknak semmilyen formában nincs helye a stadionokban és szorgalmazták a fiatal szurkoló örökös eltiltását ([URL16](#)).

Melbourne City–Melbourne Victory, 2022, Melbourne

Szintén a közelmúltban és megint Európán kívül, Ausztráliában történt az a kapustámadás, amelyet a labdarúgás egyik legsötétebb napjának tekintenek ezen a földrészen. Félbeszakadt a Melbourne City–Melbourne Victory rangadó az ausztrál labdarúgó-bajnokság élvonalában, miután szurkolók ellepték a játékteret és megtámadták a City kapusát, Tom Glovert. A közösségi médiában terjedő videón az volt látható, hogy dühös drukkerok a pályára rohantak, meglökték a játékost és közelről egy fehér porral teli fémvödörrel fejbe ütötték. A 24 éves Glover szédelegve és vérezve hagyta el a játékteret, miután a biztonsági emberek kimenekítették. A támadás oka – a Guardian cikke szerint – az volt, hogy a kapus visszadobott a lelátóra egy fáklyát. A meccset bő húsz perc játék után félbeszakították, ekkor a házigazda City vezetett 1–0-ra. Klubja tájékoztatása szerint a kapust ellátták az öltözőben, aki valószínűleg agyrázkódást szenvedett. Az ausztrál sportági szövetség vizsgálatot indított és súlyos büntetéseket helyezett kilátásba ([URL17](#)).

Összegzés: ellentétben a világban történt problémákkal...

Az egyik aréna vezető munkatársától hallottam, hogy Magyarországon már trendi labdarúgó-mérkőzésekre járni, mert nem kell félnie az embereknek. Ez köszönhető annak, hogy a magyar kormányzat a kezdetektől fogva kiemelten kezeli a sportrendezvények biztonsági kérdéseit, hiszen számos nemzetközi esemény rendezői is voltunk és vagyunk. Egyre többen jelennek meg a sporteseményeken, a sport nemzetstratégiai ágazattá vált, egyre több komoly nemzetközi rendezvény megszervezése a feladat, így ennek kapcsán is a sportrendészet egyre inkább előtérbe került. A biztonság szavatolásában nagyon fontos szerepe van az újonnan épült, korszerű létesítményeknek, amelyek már úgy épülnek fel, hogy megfeleljenek a legszigorúbb nemzetközi biztonsági sztenderdeknek, és számos új jogi, technikai, technológiai és rendészeti megoldást is alkalmaznak, amelyek a biztonságos lebonyolítás zálogai. Nem történtek kirívó atrocitások az utóbbi időben, s ami történt, az illeszkedik a nemzetközi trendekhez, ilyen

például a pirotechnikai eszközök használata, vagy a rasszista megnyilvánulások. A COVID pandémia miatt csak 2021. évben megrendezésre került 2020-as labdarúgó Európa-bajnokság magyarországi mérkőzéseinek lebonyolítását biztonsági szempontból az UEFA kiválóra értékelte, példaértékű volt az együttműködés a rendezvénybiztosításban részt vevő szervezetek között hazánkban.

Magyarországon továbbra is nagy biztonsággal látogathatók a sportrendezvények, a labdarúgó-mérkőzések, de meggyőződésem, hogy nincs olyan, hogy túlbiztosítás, mert mindig fel kell készülni a legváratlanabb eseményekre is, amelyet Magyarországon eddig még mindig sikerült elkerülnünk a sportrendezvények biztosítása során, a közreműködő szervezetek példás együttes munkájának és szakmai felkészültségének is köszönhetően.

Felhasznált irodalom

- Bács Z. Gy. (2020). A külső környezet és a nemzetbiztonság kapcsolata. In Ruzsonyi P. (Szerk.), *Közbiztonság: Fenntartható biztonság és társadalmi környezet tanulmányok III.* (pp. 941–949). Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Bács Z. Gy. (2017). A radikalizáció és a terrorizmus kapcsolata, egyes formái, gondolatok a megelőzés lehetséges perspektíváiról. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 5(1), 5–26.
- Kocsis L. M. (1986). *A halál kapujában*. Minerva.
- Tóth N. Á. (2014). A sportjog szakjogági jellege. *Gazdaság és Jog*, 23(9), 24–27.
- Tóth N. Á. (2014). *A sportjog, mint sajátos szakjog*. ME ÁJK Miskolc.
- Tóth N. Á. (2016). Sportrendészet a sportigazgatás rendszerében. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII. A határrendésztől a rendésztudományig* (pp. 291–293). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja.
- Tóth N. Á. (2018). Sport, rendészet, innováció. In Dobák I. (Szerk.), *Szakmaiság, szerénység, szorgalom: Ünnepi kötet A 65. Éves Boda József tiszteletére* (pp. 627–635). Dialóg Campus Kiadó.
- Tóth N. Á. (2019). *A sportjog mint sajátos szakjog*. Magyar Közlöny Lap- És Könyvkiadó.
- Tóth N. Á. (2021). The Application of Innovative Sports Policing Tools. *Casopis Policajna Teoria A Prax*, 1(3), 1–24.
- Tóth N. Á. (2024) *A sportrendészet elméleti alapjai*. Ludovika Egyetemi Kiadó.

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: Az olimpiai sportágak versenysport-stratégiája 2022–2032. http://archiv.olimpia.hu/images/MOB/Versenysport_strategia.pdf
- URL2: Vérfürdő a BEK-döntőben: harminc éve volt a Heysel-tragédia. <https://www.origo.hu/sport/futball/20150526-heysel-juventus-liverpool-heysel-tragedia.html>

- URL3: *A tragédia, ami örökre megváltoztatta az angol futballt.* <https://www.origo.hu/sport/futball/20200414-liverpool-fc-labdarugas-tragedia.html>
- URL 4: *Hillsborough disaster: deadly mistakes and lies that lasted decades.* <https://www.theguardian.com/football/2016/apr/26/hillsborough-disaster-deadly-mistakes-and-lies-that-lasted-decades>
- URL 5: *How the Hillsborough disaster unfolded.* <https://www.bbc.com/news/uk-19545126>
- URL6: *A nap, amikor vérben született meg az újkori angol foci.* <https://www.origo.hu/sport/futball/20190415-shaffield-stadionkatasztrofa-harminc-eves-evfordulo.html>
- URL7: *The Hillsborough Stadium disaster, 15 April 1989. Inquiry by the Nquiry by the Rt Hon Lord Justice Taylor. Final Report.* <https://www.jesip.org.uk/wp-content/uploads/2022/03/Hillsborough-Stadium-Disaster-final-report.pdf>
- URL8: *A francia sportminiszter szerint az angol szurkolók a hibásak a botrányos BL-döntő után.* <https://www.origo.hu/sport/futball/20220530-bajnokok-ligaja-liverpool-real-madrid-szurkolok-parizs.html>
- URL9: *Óriási botrány Nizzában: egymást verik a francia és német szurkolók.* <https://www.origo.hu/sport/futball/20220908-labdarugas-konferencia-liga-nezoteri-rendbontas-a-nice-koln-meccs-elott.html>
- URL10: *Brüsszel egyik kultikus éttermét verték szét a meccs előtt összecsapó ultrák.* https://rangado.24.hu/nemzetkozi_foci/2022/08/25/konferencia-liga-anderlecht-young-boys-vereledes-balhe-ultrak-falstaff-etterem/
- URL11: *FIFA Stadium Safety and Security Regulations.* <https://digitalhub.fifa.com/m/682f-5864d03a756b/original/xycg4m3h1r1zudk7rnkb-pdf.pdf>
- URL12: *Több mint ezer angol huligán útlevelét vonta be a brit kormány.* <https://www.origo.hu/sport/vb/2018/20180613-a-brit-kormany-bevonta-1312-angol-futballhuligan-utlevelet-a-vilagbajnoksag-elott.html>
- URL13: *Ennyit tesz egy győzelem – Szaúd-Arábiában szerdán munkaszüneti nap lesz.* <https://sportal.blikk.hu/vb-2022/ennyit-tesz-egy-gyozelem--szaud-arabiaban-szerdan-munkaszuneti-nap-lesz/2022112216103068707>
- URL14: *Zavargások törtek ki Franciaországban a Marokkó elleni vb-elődöntőt követően.* <https://hirado.hu/kulfold/cikk/2022/12/15/zavargasok-tortek-ki-franciaorszagban-a-francia-marokkoi-vb-elodonto-utan>
- URL15: *Hídról ugráltak a szurkolók Messiék buszába, helikopterrel mentették ki a játékosokat.* <https://focivb2022.24.hu/hirek/2022/12/20/foci-vb-2022-argentina-vilagbajnoki-unneples-buenos-aires/>
- URL16: *Örökre kitiltják a drukkert, aki hátba rúgta az Arsenal kapusát.* https://rangado.24.hu/nemzetkozi_foci/2023/01/16/tottenham-arsenal-aaron-ramsdale-hatba-rugta-szurkolo/
- URL17: *Melbourne-i kapustámadás: a futball legsötétebb napja Ausztráliában.* <https://telex.hu/sport/2022/12/18/melbourne-i-kapustamadas-a-futball-legsotetebb-napja-ausztraliaban>

Alkalmazott jogszabályok

54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról
2004. évi I. törvény a sportról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Tóth N. Á. (2024). Szemelvények a sportrendezvények biztonságának aktuális kérdéseiről. *Beliügyi Szemle*, 72(12), 2197–2218. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2024.v72.i12.pp2197-2218>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Tóth Nikolett Ágnes, aki a toth.nikolett@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.